

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

“Ελευθερία συναθροίσεων και συγκεντρώσεων”

Άρθρο 1

Ελευθερία συναθροίσεων

Καθένας έχει το δικαίωμα, [όπως] να συνέρχεται ήσυχα και χωρίς όπλα, τηρώντας τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την πρόσκληση [σε συνάθροιση και], τη διοργάνωση [αυτής], [καθώς] και τη συμμετοχή [σ' αυτή] σε συνάθροιση.

Άρθρο 2

Έννοια όρων

1. Συνάθροιση θεωρείται η προσωρινή συρροή πολλών ατόμων στο ίδιο μέρος, κυρίως μετά προηγούμενη συνεννόηση, με σκοπό την έκφραση ή ακρόαση γνώμης ή ανακοίνωσης [ή γνώμης], τη διαδήλωση φρονημάτων ή αιτημάτων, την ανταλλαγή απόψεων, την λήψη από κοινού αποφάσεων και την κοινή ενέργεια. Οι συναθροίσεις διακρίνονται σε δημόσιες και ιδιωτικές.

2. Συγκέντρωση θεωρείται η μάλλον συμπτωματική και χωρίς προηγούμενη συνεννόηση συρροή πολλών ατόμων στο ίδιο μέρος, για σκοπούς διαφορετικούς απ' αυτούς της συνάθροισης, όπως είναι η ψυχαγωγία, η παρακολούθηση θρησκευτικών τελετών ή αθλητικών και άλλων εκδηλώσεων και η εμπορία.

3. Δημόσιες είναι οι συναθροίσεις, στις οποίες μπορεί να συμμετέχει ελεύθερα οποιοσδήποτε ή στις οποίες καλούνται να συμμετέχουν ορισμένες κατηγορίες προσώπων, χωρίς να προσκαλούνται ατομικά και διακρίνονται σε :

α. Δημόσιες συναθροίσεις στο ύπαιθρο, όταν γίνονται σε ανοικτό και μη περιτοιχισμένο χώρο, προσιτό στον καθένα κατά φυσικό τρόπο. Όταν οι συναθροίσεις αυτές είναι κινούμενες θεωρούνται διαδηλώσεις-πορείες.

β. Δημόσιες συναθροίσεις σε κλειστό χώρο, όταν γίνονται σε οποιοδήποτε κλειστό ή απλώς περιτοιχισμένο χώρο.

4. Ιδιωτικές είναι οι συναθροίσεις που γίνονται σε περικλειστο χώρο και στις οποίες μπορούν να προσέρχονται μόνο ατομικά προσκαλούμενα πρόσωπα.

Άρθρο 3

Διοργάνωση συναθροίσεων

1. **Όποιος** [Αυτός που] προσκαλεί σε δημόσια συνάθροιση θεωρείται ο διοργανωτής [αυτής] **της**. Όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα ή ένωση προσώπων, διοργανωτής θεωρείται ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή το όργανο που ασκεί καθήκοντα προέδρου.

2. Κάθε δημόσια συνάθροιση πρέπει να έχει ένα φυσικό πρόσωπο ως επικεφαλής **της** [αυτής]. Ο επικεφαλής ορίζεται από το διοργανωτή της συνάθροισης. Ως επικεφαλής μπορεί να είναι και ο ίδιος ο διοργανωτής, αν είναι φυσικό πρόσωπο.

3. Ο διοργανωτής οφείλει να αναγγείλει εγγράφως, στην κατά τόπο αρμόδια αστυνομική αρχή, το αργότερο 48 ώρες πριν **από** την πραγματοποίηση της συνάθροισης, τον ακριβή τόπο, το χρόνο και το σκοπό της συνάθροισης, καθώς και τον επικεφαλής[ς] [αυτής] **της**.

4. Ο επικεφαλής της συνάθροισης οφείλει να μεριμνά για την κανονική διεξαγωγή [αυτής] **της** και την τήρηση της τάξης κατά τη διάρκειά της, λαμβάνοντας [προς τούτο] κάθε νόμιμο και πρόσφορο μέτρο. **Προς τούτο** [Στο πλαίσιο αυτό], οφείλει να συνεργάζεται με την Αστυνομία και [μπορεί] να ορίζει ένα εύλογο αριθμό ατόμων, στα οποία [να] αναθέτει την περιφρούρηση της συνάθροισης και την τήρηση της τάξης [σ' αυτή]. Τα άτομα αυτά δεν επιτρέπεται να φέρουν όπλα ή άλλα αντικείμενα. **Για** [και για] την αναγνώρισή τους [οφείλουν να] φέρουν [λευκό] περιβραχιόνιο, στο οποίο αναγράφεται η φράση «υπεύθυνος για την τάξη».

Άρθρο 4 Γενικοί όροι

1. Ο διοργανωτής, ο επικεφαλής, **όσοι** [αυτοί που] ορίστηκαν ως υπεύθυνοι για την τάξη και οι ομιλητές της συνάθροισης οφείλουν να μην προκαλούν με λόγια ή έργα τη διάπραξη αξιόποινων πράξεων.

2. Η αστυνομική αρχή **μπορεί** [δύναται], μετά **από** πρόσκληση των διοργανωτών της, να απομακρύνει από τη συνάθροιση κάθε τρίτο πρόσωπο που παρακωλύει ή διαταράσσει **με** [καθ'] οιονδήποτε τρόπο την ομαλή διεξαγωγή αυτής.

3. Δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση συναθροίσεων-συγκεντρώσεων εντός ζώνης ακτίνας 100 μέτρων περίξ των κτιρίων του Προεδρικού Μεγάρου, του Μεγάρου Μαξίμου, της Βουλής των Ελλήνων και των διπλωματικών αποστολών ξένων χωρών.

4. Οι συναθροίσεις και οι διαδηλώσεις – πορείες πρέπει να διεξάγονται με τρόπο που να μη διαταράσσεται ή να διαταράσσεται μόνο στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου η κυκλοφορία. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η κατάληψη ολόκληρου του οδοστρώματος και η πλήρης διακοπή της κυκλοφορίας των οχημάτων.

5. Οι μετέχοντες σε δημόσια συνάθροιση :

α. Απαγορεύεται να φέρουν όπλα ή άλλα αντικείμενα που είναι πρόσφορα για επίθεση ή άμυνα ή για πρόκληση φθορών.

β. Απαγορεύεται να καλύπτουν καθιονδήποτε τρόπο το πρόσωπό τους ή να φέρουν ενδυμασία που προορίζεται για την παρεμπόδιση της αναγνώρισής τους ή άλλα σύμβολα **που προσβάλλουν** [ασυμβίβαστα με] το δημοκρατικό πολίτευμα ή **διεγείρουν τη** [διεγερτικά] βία[ς].

γ. Οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες του επικεφαλής αυτής και των ορισθέντων ως υπευθύνων για την τάξη.

6. Οι απαγορεύσεις των περιπτώσεων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και για όσους προσέρχονται σε συνάθροιση και κατά τη διάρκεια της διαδρομής προς αυτή.

Άρθρο 5

Παράσταση της Αστυνομίας κατά τις συναθροίσεις – συγκεντρώσεις

1. Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας δεν δικαιούται να παρίσταται στις ιδιωτικές συναθροίσεις, εκτός εάν το ζητήσουν οι οργανωτές της συνάθροισης.

2. Έξω από το χώρο της ιδιωτικής συνάθροισης, η Ελληνική Αστυνομία παρίσταται στις εξής **ιδίως** [κυρίως] περιπτώσεις :

α. Όταν στη συνάθροιση πρόκειται να παραστούν επίσημοι ή άλλα πρόσωπα, για τα οποία, λόγω της θέσης ή της ιδιότητάς τους **είναι αναγκαία η** [υπάρχει ανάγκη] λήψη[ς] μέτρων προστασίας τους.

β. Όταν δημιουργούνται προβλήματα τάξης ή κυκλοφορίας, για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

γ. Όταν υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι θα επιχειρηθεί από τρίτα πρόσωπα διάλυση της συνάθροισης ή παράνομες πράξεις σε βάρος των ατόμων που θα συμμετέχουν σ' αυτή, για την προστασία τους.

3. Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας δεν επιτρέπεται να παρίσταται στις δημόσιες συναθροίσεις σε κλειστό χώρο, εκτός αν **το** ζητήσουν [την παρουσία του] οι διοργανωτές της συνάθροισης.

4. Έξω από τον κλειστό χώρο της δημόσιας συνάθροισης, η Ελληνική Αστυνομία παρίσταται για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων τάξης, ασφάλειας και τροχαίας και την προστασία της συνάθροισης και των προσώπων που συμμετέχουν σ' αυτή από οποιαδήποτε προσβολή.

5. Όταν στο κλειστό χώρο της συνάθροισης λαμβάνει χώρα σοβαρή διατάραξη της τάξης ή διαπράττονται αξιόποινες πράξεις, που διώκονται αυτεπαγγέλτως, η Αστυνομία μπορεί να επεμβαίνει για να αποκαταστήσει την τάξη ή να συλλάβει τους δράστες, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία του ασύλου της κατοικίας.

6. Στις δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις η Ελληνική Αστυνομία παρίσταται, **προκειμένου να εγγυάται την ανεμπόδιστη άσκηση του δικαιώματος του πολίτη να συνέρχεται ήσυχα και χωρίς όπλα, να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα τάξης, ασφάλειας και τροχαίας για την προστασία της συνάθροισης και των συναθροιζόμενων από**

οποιαδήποτε προσβολή, να προλαμβάνει την εκτροπή τους σε παράνομες πράξεις και να αποτρέπει τη διατάραξη της κοινωνικοοικονομικής ζωής στο βαθμό που αυτή δεν είναι απαραίτητη για την πραγματοποίηση της συνάθροισης [και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα τάξης, ασφάλειας και τροχαίας για την προστασία της συνάθροισης και των συναθροιζομένων από οποιαδήποτε προσβολή, την ανεμπόδιστη άσκηση του δικαιώματος να συνέρχονται ήσυχα και χωρίς όπλα, την πρόληψη εκτροπής των συναθροιζομένων σε παράνομες πράξεις και την αποτροπή διατάραξης της κοινωνικοοικονομικής ζωής, στο βαθμό που αυτή δεν είναι απαραίτητη για την πραγματοποίηση της συνάθροισης].

7. [Επίσης], [η] **Η** Αστυνομία κατά τις δημόσιες υπαίθριες συναθροίσεις λαμβάνει μέτρα τάξης, ασφάλειας και τροχαίας για την προστασία των κατοικιών του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού, του κτιρίου του Ελληνικού Κοινοβουλίου και των λοιπών κυβερνητικών κτιρίων, καθώς και [αυτών των] ξένων διπλωματικών αντιπροσωπειών [που υπάρχουν] στη **Χ**[χ]ώρα μας[, ως] και **των** εγκαταστάσεων ζωτικής σημασίας για την οικονομία, την άμυνα και την ασφάλεια της Χώρας.

8. Η Ελληνική Αστυνομία παρίσταται [ελευθέρως] στις συγκεντρώσεις για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων τάξης, ασφάλειας και τροχαίας, ανεξάρτητα αν αυτές γίνονται στο ύπαιθρο ή σε κλειστό χώρο, με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία του ασύλου της κατοικίας.

9. Το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας που διατίθεται για εκτέλεση υπηρεσίας σε συναθροίσεις ή συγκεντρώσεις απέχει από κάθε ενέργεια ή εκδήλωση που **θα μπορούσε να εκληφθεί ως** [δεικνύει] ενεργ[ό]ή συμμετοχή ή αντίθεση στη συνάθροιση ή τη συγκέντρωση.

Άρθρο 6

Συνάθροιση υπό όρους – Απαγόρευση

1. Η αστυνομική αρχή **μπορεί** [δύναται], με αιτιολογημένη απόφασή της, να θέτει όρους στην πραγματοποίηση της συνάθροισης, [όπως η μετάθεση του χρόνου ή του τόπου αυτής ή και άλλους ανάλογους όρους], που δικαιολογούνται από σοβαρούς λόγους

δημοσίου συμφέροντος και θεωρούνται αναγκαίοι και πρόσφοροι για την εξυπηρέτηση του συμφέροντος αυτού.

2. Η αστυνομική αρχή **μπορεί** [δύναται], με αιτιολογημένη απόφασή της, να απαγορεύσει, εφόσον κρίνει [αυτό] αναγκαίο, την πραγματοποίηση δημοσίων υπαίθριων συναθροίσεων, εάν από αυτές επίκειται άμεσος και σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια ή αν απειλείται σοβαρή διατάραξη της κοινωνικοοικονομικής ζωής σε ορισμένη περιοχή, εφόσον οι κίνδυνοι αυτοί, λόγω της σοβαρότητάς τους και των συντρεχουσών περιστάσεων, δεν **μπορούν** [δύναται] να αποτραπούν με ηπιότερα μέσα.

[3]. Σοβαρή διατάραξη της κοινωνικοοικονομικής ζωής θεωρείται ότι συντελείται ιδίως όταν απειλείται η κοινή ειρήνη ή τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο η ασφάλεια των συγκοινωνιών ή κοινωφελών εγκαταστάσεων, καθώς και όταν απειλείται διακοπή της συγκοινωνίας, με την οποία διεξάγεται συνεχής διαμετακόμιση ζωτικών αγαθών, προσώπων και υπηρεσιών.

3[4]. Για την έκδοση της απόφασης απαγόρευσης της συνάθροισης, η αστυνομική αρχή λαμβάνει **ιδίως** υπόψη της [κυρίως] τις συνθήκες του χώρου που πρόκειται να πραγματοποιηθεί η συνάθροιση, [την κατηγορία και τον αριθμό των ατόμων που θα συμμετέχουν σ' αυτή, τα μέσα που τυχόν διαθέτουν], την εκτιμώμενη εξέλιξη της κατάστασης και τους ενδεχόμενους κινδύνους που μπορούν να απειληθούν με αφορμή την επέμβαση της αστυνομίας.

4[5]. Ως αρμόδια αστυνομική αρχή για την απαγόρευση δημόσιας υπαίθριας συνάθροισης θεωρείται η Αστυνομική Διεύθυνση ή Διεύθυνση Αστυνομίας του τόπου στον οποίο πρόκειται να πραγματοποιηθεί η συνάθροιση.

5[6]. Η ως άνω απόφαση της αστυνομικής αρχής κοινοποιείται σε εύλογο χρόνο πριν **από** τη συνάθροιση στο διοργανωτή αυτής και ανακοινώνεται από τα Μ.Μ.Ε.

Άρθρο 7

Διάλυση συγκεντρώσεων και συναθροίσεων

1. Η [Από την] Ελληνική Αστυνομία επιτρέπεται **να διαλύει** [η διάλυση] **τις** [των] **παράνομες** [παρανόμων] συναθροίσε[ων]ις.

2. Παράνομες συναθροίσεις, που δεν απολαύουν την προστασία του άρθρου [μη προστατευόμενες από το άρθρο] 11 του Συντάγματος είναι :

α. Οι υπαίθριες συναθροίσεις που έχουν απαγορευτεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

β. Όλες οι δημόσιες συναθροίσεις από τη στιγμή που παύουν να **πραγματοποιούνται ήσυχα** [είναι ήσυχες] και χωρίς όπλα και εξελίσσονται σε βίαιες ή από τη συνέχιση αυτών προκαλείται άμεσος κίνδυνος της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας των μετεχόντων ή εάν οι μετέχοντες σ' αυτές εκτρέπονται σε αξιόποινες πράξεις κατά προσώπων ή πραγμάτων.

3. Επιτρέπεται επίσης, η διάλυση των συγκεντρώσεων, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 8

Διαδικασία, τρόπος και μέσα διάλυσης παράνομων δημοσίων συναθροίσεων-συγκεντρώσεων

1. Οι παράνομες κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, δημόσιες συναθροίσεις διαλύονται από την αστυνομική δύναμη με την ακόλουθη διαδικασία.

α. Η αστυνομική αρχή προσκαλεί στον τόπο της συνάθροισης έγκαιρα και σε κατεπείγουσες περιπτώσεις εκτάκτως τον εκπρόσωπο της εισαγγελικής αρχής προς τον οποίο ανακοινώνεται ότι συντρέχει περίπτωση διάλυσης [αυτής]. Στη συνέχεια **με την** [επί] παρουσία και του εισαγγελικού λειτουργού, ο εκπρόσωπος της αστυνομικής αρχής ανακοινώνει στον διοργανωτή ή στον επικεφαλής [αυτής] ή στον ομιλητή ή στους μετέχοντες στη συνάθροιση το λόγο για τον οποίο δεν επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί ή να συνεχισθεί η συνάθροιση, και προσκαλεί με megáφωνο ή κάθε άλλο πρόσφορο μέσο [όπως] τα άτομα απομακρυνθούν από τον τόπο της συνάθροισης και διαλυθούν ήσυχα επισημαίνοντας και τις νόμιμα προβλεπόμενες κυρώσεις. Η πρόσκληση επαναλαμβάνεται τρεις φορές. Ειδικότερα, εάν η συνάθροιση διεξάγεται κατά παράβαση των προβλεπομένων στις διατάξεις της περίπτωσης β' της παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου ο εκπρόσωπος της αστυνομικής αρχής οφείλει πριν από κάθε άλλη ενέργεια να

ζητήσει από τον διοργανωτή της συνάθροισης ή του επικεφαλής [αυτής] της να αποκαταστήσει τη νόμιμη διεξαγωγή της συνάθροισης ή άλλως να κηρύξει τη λήξη της. Η αστυνομική αρχή προβαίνει στη διάλυση της συνάθροισης μόνο σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας των παραπάνω προσώπων να συμμορφωθούν προς τις [παραπάνω] υποδείξεις της αστυνομικής αρχής.

β. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, εφόσον η συνάθροιση εξακολουθεί, ο εκπρόσωπος της αστυνομικής αρχής, μετά από γνώμη του εισαγγελικού λειτουργού, ο οποίος παρίσταται, διατάσσει τη διάλυση της συνάθροισης, κάνοντας χρήση κατά την κρίση του, μετά από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, κάθε πρόσφορου για τον σκοπό αυτό μέσου, όπως η βίαη απόθηση, η ρίψη ύδατος από ειδικά προς τούτο οχήματα, η χρήση αστυνομικής ράβδου και η χρήση χημικών μέσων.

γ. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις σοβαρής διασάλευσης της τάξης, ο εκπρόσωπος της αστυνομικής αρχής δικαιούται και πριν από την άφιξη στο χώρο της συνάθροισης του εισαγγελικού λειτουργού να προβαίνει στις ενέργειες των εδαφίων α' και β'.

2. Ως εκπρόσωπος της αστυνομικής αρχής νοείται ο Διευθυντής της οικείας Αστυνομικής Διεύθυνσης ή Διεύθυνσης Αστυνομίας ή ο [οι] νόμιμος[οι] αναπληρωτής[ές] του [αυτών].

3. Για τη διάλυση των συγκεντρώσεων της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, χωρίς να απαιτείται η παρουσία εισαγγελικού λειτουργού.

Άρθρο 9

Ορισμός εκπροσώπου εισαγγελικής αρχής

Για την διευκόλυνση της διαδικασίας της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, οι προϊστάμενοι των κατά τόπους εισαγγελικών αρχών υποχρεούνται, όπως ορίζουν εισαγγελικό λειτουργό, ο οποίος θα παρίσταται στις συναθροίσεις, μετά από αίτημα της αρμόδιας κατά τόπο αστυνομικής αρχής.

Άρθρο 10

Ποινικές κυρώσεις

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών και χρηματική ποινή, εκτός αν από άλλη ειδική διάταξη προβλέπεται αυστηρότερη ποινή, τιμωρείται.

α. Όποιος, με σκοπό να παρεμποδίσει ή να ματαιώσει την πραγματοποίηση συνάθροισης ή συγκέντρωσης, ή να διαλύσει αυτές, διαταράσσει αυτές με βία ή απειλή βίας, ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο ή καταλαμβάνεται να φέρει αντικείμενα δυνάμενα να προκαλέσουν σωματικές βλάβες ή φθορά πραγμάτων.

β. Όποιος δεν συμμορφώνεται με τους γενικούς όρους του άρθρου 4 του παρόντος, καθώς και με τα μέτρα που έχει λάβει, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος, η αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Με φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών και χρηματική ποινή, εκτός αν από άλλη ειδική διάταξη προβλέπεται αυστηρότερη ποινή, τιμωρείται όποιος ευρισκόμενος μέσα ή πλησίον συνάθροισης ή συγκέντρωσης ρίπτει αντικείμενα από τα οποία προκαλείται ή δύναται να προκληθεί κίνδυνος ζωής ή σωματική βλάβη ή φθορά πραγμάτων.

Άρθρο 11

Γενικές διατάξεις

[Δεν θίγονται] Α[α]πό τις διατάξεις του παρόντος **δεν θίγονται** τα προβλεπόμενα σε σχέση με συναθροίσεις και συγκεντρώσεις από ειδικές διατάξεις της **ισχύουσας** [κείμενης] εκλογικής νομοθεσίας.

Άρθρο 12

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι διατάξεις του Ν.Δ. 794/1971 (Α'-1), του Β.Δ. 269/1972 (Α'-59), του Β.Δ. 168/1972 (Α'-35), καθώς και άλλη διάταξη που αντίκειται στους[ις] **ορισμούς** [διατάξεις] του παρόντος.

Άρθρο 13
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα,

2001

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ